

అమలకామనుజు యనమః
అనంతానందాభరణతత్త్వము వాసుమత్తమతక్రైరామచంద్రపర
బ్రహ్మణినమః

శాశ్రైరాధారమశీమనోవిమలరాజీవవిరపంజునా
భారభావంతదినోత్తమలకులముచింబమునిర్మలవదనోపదంబావ
భారాప్రత్యక్షావరంధముమవర్జితకరంగత్తజా
సారంగారంబుజమ్మనకృష్ణః కిడునైశ్వర్యయురారాగమవా

కృత్యునినమనవేద్యులగారాదనిపురుషతత్త్వజ్ఞానా
వమ్మనకృష్ణానిమర, వానవభంజనుఁచిత్తచించి
ప్రమ్మననమ్మవకత్తానిక, రమ్మగుహించిసుజేంచినట్టిమా
యమ్మ విద్యురాజతనయామణివక్త్రజిత్రమగ్రావతః 2

కలనైశ్చిరాగమ ఆదితాళము

కమలాంపతిగవమలాగవిమలాంతరంగ
విష్ణురతురంగ, కమనోమళల, కరుణాలవాలగతమగవిరించి
మానునిమునుజించి తపంబ్రానర్తించిక్రవస్వకరించిస్వప్నవరించి
యందని, తరులభవత్ప్రకృతజామలైస్సర్గరించకటానాంత
రవాలను కమగపలాశసులసమునిలింపులునుమో, వరనిమం
దర్శకలాప్తయముబండులాగుననుపై, కలపేనిర్భరకులంబులను
నమ్మతలాభమునఁగినకమగ తటాలననువేదకటానాంత
గునకటామిగులచానట మాధుర్యస్ఫుటంబులగువాప్రకటన
నమ్మనకటాంపించిప్రమటాప్సననియవటంతలఁతుఁగమలా

వగ్రవిధంబుననిష్టదేవతాప్రార్థనంబుగావించినాయనర్చయ
నినయనిష్టరాంభవోధంబునమఁగకామమంతెట్టిదనినమున్నజ్ఞేమి
నిమునచేతభారతంబువినుచున్నజ్ఞేమిజయంధమునిమంగ

200 యుగిన్ద్రాక్షరశ్చమధము
వావిరాక్షరశ్చమధమునం వసుంధమచసైన
సుబయనవృత్తికాంక్షిప్తవసుంధిల్లనయరాజేంద్రాప

[illegible]

బ్రాహ్మిష కౌష్యే న పి మ్మృత నా క్త నా డు భర్త నం వసుండు హార బాం
 భవ సోదర సహితుం క్త నింజలంశం చ ననుం క గా వేద వాసుం
 దు సనుదం చి భర్త రాజు వేద యాజు తుం క్త యుచితా సనంబున
 గూర్చుండె భర్త పుత్రుని తొనిట్లు నియం ౧౪

సావధానము. ఆదిత్యాళము

ధ్యే మహా గచ్ఛంత్రవంశవా వనగత్య మహాకోమలాంగిణీ
 వియంఃజైత్రానానామ ముమంతి సుభద్రా పులుసుగత్య గ
 లు రథంబులు కరులు ప్రబలశిఖరులు చమాశ్చేషరు లారాతి
 రులు భవ తోవరులు సకల భూసురులు హరులు సుగత్య మగ
 లు ప్రమదావనములు సుఖ జ్యేవనములు రణానారథనములు
 సములానేశములు సుగత్య మగ వాసిగవంశ బదాసుని బ్రాహ్మ
 ను రవైరి ప్రయాసమ్మ ధ్యేచగత్య మగ 5

పద్య ప్రయత్నము ధర్మజుంకి బ్రహ్మయోగము

సగ్గనిజేలవేళలఁబూజనయ్యై తనరారు, త్రోజుభేష్యాదియుకులవధించి
 పావనాన్వయవృద్ధిఁగావింపనట్లువై, తగుభృతరాష్ట్రసంపదనులఁజేసి
 కలకార్యములందుసంతోషమునఁగూర్చి, దసియుండుబంధుబృందములనుచ్చి
 వివిధరాష్ట్రములకుతప్పవచ్చిపాలింపునలతొల్పులనలపాపానసి
 త్రాపకయాభిమానాదిభస్మజనులఁ బూసివర్తింపుమాఱిపాప
 కతులఁగనమమడిగిననమనిచెప్పువాఁడ॥ నమలగుణసంతుష్ట
 సమహామునంద్రుఁడ౯

తే॥ రాజనాథాగమపక్షిం-చిరాజసమున॥ బంధుగులఁజంపినట్టిమ
తా॥ పమిల్లు॥ పాండునాచెప్పుమనఁగనవచ్చిరికా॥ మందవనం
బానర్చి ధర్మజునకేనియె॥

చెయ్యకూడదు. ఆదిత్యుడు

వినుభక్తభావరాగవివరింతుసుగుణాకరాగవినుభా

నానుండరిజనులననింజువినివాపమువేకునునెతివా
 క్షమనెలుంగవొకొగివినుగమున్నుబువులనెపున్నువేళనినునెత్తువేళు
 దుప్రసన్నుండెయొకయన్నునక్షమంచున్నుదనమన్నుపెన్నుపెచెకెకె
 నన్నుమూలహలుచిన్నునక్షమన్నువినుగక్షమెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకె
 తన్నుమున్నుకానిపదనకెకెములునన్నుకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకె
 కరించుకె

నెచనులలోవిషముంచుకె
 చాపెయొననక్షమరాఅపములాదిన్నుపెన్నుకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకె
 దనవకువినిననూకదనిపూబునన్నుపలలాకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకె
 జెనతెయొబువలనాన్నుకె
 క్కనుసంస్థాపనాక్షమకె
 నెట్టెకె
 కె
 లనుదుక్కుకులాననించినపుణ్ణుకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకె
 అనాల్పం

వగకావనెపునునెనెవనూదరులనువారిచరణాభానైవరామములగుట
 జెసిమూతుచాపంబులుసంభవించెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకెకె
 క్కంబుగానన్నుకె
 మునంత్రాంబుగానన్నుకె
 వాభవకె
 నవడినినెకె
 జెవని(జెల్లిపొమవత్తురవంబునమరున్నువారాంబుయజ్జంబాన
 బ్రావణాంబులకపారప్రప్రంబాసంనిననన్నుసరులకావలసి
 నన్నుప్రంబుగొనితక్కినసావపతయంబునన్నుపెంచెకెకెకెకెకెకెకె
 రంబుగలవారుపరిగ్రహింతురుగాకయనినియమంబురృచి
 చనిరక్కాతలాంబుననక్షనంబునెక్కువారావారంబుయొప్పునదియట్లుం
 కగానభవరాశ్వంబుభద్రావతపురంబునయావనాశ్వమవారా

తావారి

వ గల న వెం డి యు ధ ర్మ జుం డి ట్ల నియం బ్రాహ్మ వశం లం దె సెలుం
 న నుం డి న ను వా త్స ల్లం బు వే ష క్తు లం బ్రా-మ-మం తు వని
 య నే క వి ధం బు లను తిం-చి న మ ధు సూ వ నుం డు వాం డ వా గ్ర
 జుం.గాం-చి రా జేం బ్రా న న్నం చలం-చి న తా రణం బే మ ని త్త్రు
 చి నం బుం డ ర కౌ థ్మ న తు ధ ర్మ జుం డి ట్ల నియం న య వ వ ప ర వా

201 మాకో నల్లిన మవల పకా రంబులకు (చరిమి తోదె నన
 ని వార్యంబును బచె వక్కా జింప వలస నెట్లుంటే కని వేరవ్వా
 సుండు వచ్చి బంధు వధి పాత వంబు క్షేమ భయం గలంబు చేసె కంబు
 ననచె మ్మి పోయె నది యాదిగా మనః క్షయంబు గల్గి యున్నది
 ది సెలువెఱునట్లు కటాక్షింప వలయునని నగో వెండు (డెట్లునెయ్య
 చవు వారము. రూపక తాళము. 19

పల విచారము భూపాల చంద్ర మంగయలగ
 వాలూయము భక్త మునవశ మండుంక (గ వైరుల నాలంబున
 గూర్చిన యనుబులు తోడై యుంక (గ గెనలగ నురు భేషాదులగ
 ట్టుటూత వైన గాంధారుల మరమున జంపుట కంటె నుభరమా
 దుస్రరమాయిది గయలగ సింధురముల (బాబు జరా, సంధాదుల
 వధించి మును, బంధురగతిరా జసూయ, పరిసమాప్తి నొందింప
 వేగయలగ మానక వంక బహు సునిదెన త్వంబులు దొలంబి పూ
 నిక తోరయ్యించెడు నన వాంక నై యుంక గెనలగ 20

వగలనిధి రూపున స్థించి యాగా క్షంబును దిచ్చుటకై భేమును
 తాన హంబు (డెట్లు గల్గింపనించి యతని తొనిట్లునెయ్య 21

ఉగ బంధురతెజము ప్పుతిల, బావబలంబున రగి మునజరా
 సంధ పొకంబుకొచకుల, సంగరరంగ మున న్నధించి
 రావంధుల భారతరాష్ట్రులన, హరుతి పుత్రు పురంబు (డెట్లుది
 క్షింధురమాయనంగ విల, సిల్లితి వారులు సన్నాతింప (గ 22

కగ నభుజబలమున (గారక యభయమును లేక మంటె మింతవఱకు
 నా, నా భూపాలురు మచ్చెడు వైభవ మున (బాయి తెమ్మవా
 ద్దముననిన 23

వగలవాక్యంబులకు భేమససుండు మహానందకం దళిత వృథయా
 రవిండుండ్ల హరికిన మస్కరించి యిట్లునెయ్య 24

తొరంగము. మిత్రజాతి
 తొన తవళి దయశ్చరంగ పరమేశ్వర వగల తొనగ ననవ

పు క మా రా న ము. వా 25

య ము చే స ప త్న ల గా సె డెం ద గె డె సె తి ని ము న్న స హ
చా రా రా వె ను క టి వి థం బు న బా సె టె రా రా నా వా క థ ము 205
ము న కు ల్లా స మి రా వే రా న గ థ ర గా వ సు వా డి సె న జా రా న న మ్మ తి గ
త్ర స గ వా రా బా త్త థ వ థ యే ప్తి సె దూ ర మ ను వా గె ల్లా క ము త న్న తే
త దై డి కు తూ ర మ్మ ను బు కు దా వ జ్ఞా యు థ ము న నె భ ర మ్మ పా దా
వ ర ర త్త నా ను వ భూ ర జ ము గా రా క డ కం బు జ్ఞా మ్మ మ నా ర హ
వ డి దా గె కె క వ గ త్ర స గ పాం సె వేం క బ డిం క కు ని పాం లం గె గె ని క తం
బు ప్తా మ్మ తే టం గు న ను మ్మ బా హు రా క్త న థ మ్మ లి ల లా లాం
గె ర వ ప రి క న డ ను జూ ర వ ర య మ థ మ్మ రా వే లం గె డె సె కు క
త్ర వే వే వా ర వ య్మం బు లె ల్లా డా లం గె డె య మ గ క మ గ
రి ప రా త్త ర గ త్ర స తి గ 25

వ గ ల ని యి ట్టా మ్మ ట్ట న క వి థం బు ల గా సె యా డి త వ య వి వాం
ప్తి స రా జం బు ల త్రా ని న బు కు త్ర త్త ముం డు బే ము న ల వే నె త్తి
కాం సె తిం చి బ యం బు గా ను మ ని యా క ర్ప విం చి థ క్క బు ని ర
షిం చి రా క జేం ద్రా దా వ ర కా పు రం బు న కె గె స కు టుం బు స ప రి వా
రం బు గా మ ర ల వ త్తై ద న ని ప లి కే ~~త దై డి కు తూ ర మ్మ పా దా~~ క మ
లా త్మం డ రి సె న పే మ్మ బ నా క్క తు థ ము వ నూ ర్కం బు న న జా త క
త్రా నా స నం బు వ వేం చి థ ముం డు ఘ టా త్త వ ప్త త్రాం క గు మ్మ ఘ
వ థ్మ ని క త్త సూ నుం డు వృ ష క తు ని స వా యం బు గా ని బ య లా ద
తీ ర థా తూ డు త్రా య తి క థ్మ గ మ నం బు న భ త్రా వ తే పు రం బు
దా సె యొ క్క రాం సె ర తి ర స్థం బు గు ను వా న న వ నం బు న ని వ సెం
చి పాం చి యుం డి ర య్మ వ స రం బు న న లా ద సె లం గె ల య జూ చి
మ ఘ వ థ్మం డు వ డి ము డి తా ని ట్టా ని య 26

తాడి రా గ ము. ఆది తాళ ము.

మ రు డ్డ వ త న యా స సు కా గ ణ ని ల యా గ మ రు గ థ
రా స్థ ల ము డి డి రం ది రు గ గా థ రా థ ర ము లా గె డి ట్టె ని ల గా సు
రా సు రు ల వి స్మ యం బాం ద భౌ క రా రా వ ము త్త విం చె గు రు త ర్క ప

యూధిష్ఠిరాశ్చమధము

206

రాగం చైత్యరాజ పథమున గ మరుద్దేవ గ సహాగతిజవం
బుదెప్పువార్షము, యదివక్రకరినిభ మదవిరదములు, గదా పంఖ
లగు పదాతిజనములన ద ట్టపడ వాళ్లు వత్తుచుండిరిమ
రుగ నరం త్రయాగాశ్చరత్తు మిటఁ గానరా దయ్యవంకటా
బ్ధునెనెడు, సరజాయుఁ డాదరించునాయెటుస్థరించునాశిడు
మరుగ 27

వ గ అవాక్రంబు లకుల్లసిల్లక వుకోవరుం డిట్లనయె 28
క గ పరికితిమిహారు వాక్రములు, తలకక ధర్మజునికడ వృథా
సభలానెం, గలజనములాలకింపఁగ నెల మింగార్యంబు
దెట్లక టువావనగు 29

స గ శాస్త్రంబులను ముఖ స్థమున సభలాఁబ్రసంగింపవనిముష్టరునిపొల్లి
భాగిరథ సమీపముఁజేరి మజ్జున మాచరింపఁగలేనినచు భంగి
దెలికుండ డరిబాధించినవజాంత, విషయవిస్తృతిఁగన్త్రవి ప్రసట్లు
జనియించుటాదిచచ్చినదాచహరిపదార్థములుగల్గినమష్టజనునిమా

రామకథభాగవతముభారతముకృష్ణ, శీతలుపదింపకయునా
లకింపవని, పామరునిగతెడైతిఁజుమామహాశ్వు, విషయమె
టుఁగనికతమునవకులార గ 30

వ గ అనిధిసులువడుచుండు వడిమడితోపు వకతనుండిట్లనయె 31

స గ శ్రద్ధించినావుపకామృండునెడుకేత్తి, సర్పవిషంబుచేఁజావకుండఁ

ప్రాపించితివిహారవరుండ న్నువిష్కాత్రి, లలిజరాసంధాదీ బలురఁగూల్చి
పాంచినాడవుదివ్వురు ఘండనుయశస్సు, నాగంధికాబ్ధిపుష్పంబుఁదెచ్చి
నెఱవల్లినాడవెన్నెయె ప్రతిష్ఠలురాజురాజాది ఘనులఁచారసమయించి
దేవనాథుభంగిఁదేఱునిభాగంబు, లనుభవించినాడవప్పుడెల్ల, నిన్నుప్ర
చినట్టి నేరజెనునందుల లాచనుం, డిపుడురెడె వాయమనయ
మస్తె 31

అనియులులాలాచించిముప్పరయనంభాజూమని(నూర్తి)
 వినయముతోభానించిరివరములువగేపాలమున(శ్రీశ్రీ)
 వారికృపనసలవెనునవచ్చుమాగాకొంచాముప్పరెనిక
 సరగున(కోవబలవవచ్చు)డు రోమంబుననన వడిముడికెకె 32

హేండుస్తానితొడిగ ఆకతాళము

తాతాచూడుమాగయూవచ్చుమన్నయగావ్వు
 బును(గదాతాగ)భూతలమున(బడముబాపాపమండ)కోతెయ
 మునున్నదంతచిత్రము వారెల్లనిపన్నంబులుగలవ్రజాతివెటుబ
 లవెతిసోగు(తాతాగ)తళతళత్తనుకొంతులుల్లసెల్లం గేవచిపు
 ప్పరతలంబందు(బొకళించునక)త్రులాని(గొనివత్తులా)వునమవ
 బలాధనసలవవేలంగరుణ(గదాతాగ)పటుప్రమవం కటాక్షున
 లవారి,కటాక్షమునోరగిటేమనరకచ్చుటకేవామిచ్చపఘటకుని
 మిమిక్కటంపుసనలనటింతుజముమారటైకెక్క(గదాతాగ) 33

అనినభవమనెను (దానించిపసేవా(క)త్రైనిన్ను
 వారికనిచివెక్క సనుసూకవచ్చునయన్ననవివయబ్బాలకుం
 డువేర్కెగలమొక్తి 34

గొప్పెద్దలనిమిమ్మయూచింప(చిటికిమంచు)నూతిపోయంగల
 గేవయనుచునుచవలువిధముల(త్రాళ్ళించి)సలవంచితత్తణ
 మున(మేఘవర్షండుపరసన)మిచ్చకుటికెగ 35

తొవార

సైన్యమధనమునవచ్చునట్టిమ (మిచ్చ)సైన్యంధవంబునాగిబట్టి
 ధన్యుడువడనిసురలమెచ్చుగా(దనము(పునందు)చెట్టి
 అనాయాసమున(డిచ్చి)సేవయులున్నట్టి-బాటబంధించి
 కనుచుండుదనుచువికాధిసనకు(శ్ర)మ్యలువేలంఘించి
 నిలిచిన(దత్త)నములువుకొవకునిపాత్రునిమ్మల(గాంచి
 బావచ్చొస్తే)వచోరుండని పరస్పరముబాష్టించి

యుధిష్ఠిరాశ్చమేధము.
 208 పరిఘలుబల్లెంబులుచూలంబులుబాణములుప్రయోగిం
 పరిహాసముఁగావింపుచుభీమునిపాత్రుఁడెట్లునివచించెనో
 కన్నుపరాగము. చతురశ్రజాతి 36

సైనికులారా గ సందింపుడు మిసాంధనంబులనుగెన్నెని
 నానావిధసాధనంబులాగి నాప్రసాదాని నేనెసికొనుడందఱుక
 సూనస్రబకంబులగతి (చాల్చె) బలగానివహింపనుచనత్వం
 బునుగెన్నెని పరగమిరునాప్రసందించెడు, ఛారికాయధము
 లువిరిమల్లియై, పరిఘాయధములుబావమఱిఁచువై, కరవా
 లంబులుకన్నతం ద్రువై, పరశ్చధంబులుచంఘజనములై, శర
 నికరంబులుస్వసవెలూదరువై, పురుశల్కంబులు పుత్రులై మృదర
 కుంతానీకము సడ్డకువై, పారింబాఁగి మత్తరరంబు లాఁజొరంబుడవు
 వంకటాక్షునెడ, మరారాతికనికరంబునాగి విగెన్నెనిగత 6

వగలనివరాలాపంబులాడె 37

సేనమూలుమవసలాక్యమాలువచ్చినరాత్రి, భంగిదిక్కులనిరుల్పుబలఁజేసి
 కమలాసనాండఁగాండములుప్రకటనగాఁగ, నిర్భుతపాతమునగుడఁజేసి
 మెల్లగుచూపఱకనుల్ మెల్లుమెల్లుగాలుపంగ, శంపాలతలదిస్థిరపఁజేసి
 సకలస్థలములందుసంకువోవకయందు, జేమునెత్తురుమహాశిలలుగురిసి
 యనికలఁజంపెతేజఁబోసుఁగులుగ, జేసికొల్పులములనుగ్గునెసిగూ
 ష, బాములు ~~జుల~~ గాడుగులు వరచామరములరథములెల్లబా
 డిపాడినెడి ~~పు~~ బుల్లిదుండుగ 38

మూనినవృత్తము.

అంతబూరులవాయనిపాక్కిమహాత్రురమాయలడంచెడం
 బాంతక హత్రున హంకృతి మానిచియంబరరత్ననిభాస్రచయా
 త్రాంతశరకునిగానానరించినగాయములంగనిడన్సినన
 త్రంతబలుండగునా ~~చ~~ పృష్ఠకతసుఁడాదబలన్లునిభీమునితో 39

చలంధ్రులైచెలంగునకుపాత్రుడవైకొనె
నలొనఁజూచి పొరిచన్సి, నాకునాకునాజ్ఞ
వలెంబుమాయనంగమచ్చి వాయుజుండుపామనం
గలంఘవంబుమాయనెగి, కర్మసూనుఁడుగుఁడై 40

పగ పరిపంధి నైన్దంబులకుఁ జికి మఘ వత్సంగంఁగి విచిత్ర మంబుఁడ
త్తుకొమ్మనివచించి యధిభుకననుఁడై శంజినరవంబు విక్రలంచిత్ర బిల్లనాక
విషాపమంబులగుజీవములు పుంజును పుంజులుగాఁ బ్రయాగిం
చినారధిరథనరథేకతమ మన్నితంబుగా శతాంగంబులనుసాదియ్యం
బుగా గంధర్వంబులనాభిరక్షింపఁబుగా గంధసింధురంబులను భత్రచా
మరమండనసంయుతంబుగా నానావిధయోధులను కూపు మాపినప్ప
ష్కతుని ముంజఁజుని ల్పంజులక మాతకేషులంబువెగి యోవనాశ్వునకు
యోవద్విషయంబెఱింగించిననతండు మండిపడిచి మాతకవరూధినయ
క్రందెమ మాకుండగు సువేగునింగూడి సంగరరంగంబుదాసి మృతచ
మూకత్తచరంబులునిరక్షించి జలాయమానమాన సుంద్రవాననసును
నితొనిల్లనియెనొరె మానవాభమాగీర్వాణాభాషాషాషాంకి త్వంబెఱుం
గనివారినితొడత్తువావంబుసయఁగూడనితెఱింగుననకు లేనత్వం
బెఱుంగకనతొయ్యుత్తంబున వృరూకునీవిష్వంక వాయెఱింగింపుమ
నినప్ప ష్కజుంకిల్లనియె 44

దేయగంగాగమ. త్రిపుజాతి

మన్మథావివరింతు ననుఁగన్మ వారలజాతిమన్మట్టివి
షానతి 11 మన్మ 11 నిన్మ (బోలిన భూమిభృగ్నికరములచే, బన్మలుగా
నినాషు, బన్మమనల్లినావెనునచెలికాని యన్మచిత్తనుకొరి 11 మన్మ 11
తరికిడ్డివెలిచెట్టు, వెలయునమలమిన్మ, గలవెల్పుయాచింపఁదల
గకుండగ (జర్మమొలిచియిచ్చినదాతవలనఁబుట్టినవాఁడ 11 మన్మ 11
రాలివంకబదాసునలత్రవణుగోపాలుఁడొచ్చుకుగొంతిమాన్మ
భూపాలుఁడైనాడుర వాలుబన్మమనల్ల, నాలాచించిపంచనన్మ

అని నీ విని యతా వనాశ్చ భూ వరుడంబు కత్రితయమనన్
సునిని తతరముల వృక్ష ముండము నీ వానింబాడి చేసెన్
వెంటనె భూ పుడు భూర తరంబులు వేసవలు సంధించెన్
మంటలు మయ వాలముల గర్భ ము మాకుడు వానిని ప్రాప్త
అ 12 ట్లు పోరా నర్తియి నసూ తి సూనుండు యా వనాశ్చ సైంధవ⁴³
శివ మోవ గైదు చాణములు నియంత పై ద్రావిడ విశిష్ట కలవెసి న్న పుని
శాస్త్ర రంబు 144

అ 13 లంత నన్నరంతు డాశ్చర్య మొందిరాధియసు తుని గాంచినయ
మోక్షు బావలకొర్న పుడు ప్రస్తుతింప గవచ్చు 145
మొక్క గడియయనుచు 145

త 14 వింట సంధించి కడిచి చొగంటికొల నేయన జెరసి పుష్కళ
డయచాణ పటలిచూ పఱి జేసి యజ్ఞులు ని మూర్త్యుల జేంప
జేసిన భము డాచంపముగని 145

తాళం
గదాయుధము 146 పరిపంథిచ మూక దంబ మునేకొ తెంచి
గదాగ్రజుని మృదుపదాంభోజములు గాధ భక్తి విను తెంచి
వగమతియు నూధ న్న వధి మధనంబు సంధిరుగు మల తరదిలాపుయం
బుక రణి మరున్నందసుండు సమర వివరంబు సల్పిన మయాచ
నల్ల సుంకుల నున సుంకులు నల్లులు దెసిన గుట్టంబులు పతియలువా
యను నరదంబులు జ్ఞేవంబులె వ్విమావటండు చిరుర వవై నపదా
తులు పెరినింగు లినసా దిసి కర్మబులు వెల్లువ వై న నల్లులు పూచ
భవించిన నంబుడుంగలిసి భయ క్షయ ప్పూ ర్తత సంగతరంగంబు
నభూ తప్రతపికాచకాకిన డాకిన కూశ్మండావిగ్రహంబులు
మాంస మదొరుది రంబులచే దృప్తి గాంచిన వచ్చా వివరంబు

211

{ 46

47

48

६

212

సగ మిడునున్ వడి మండి పడి మునుపట్టుండు మునలగునిచి వార్షమునుహరిం
వరువారనవృషధవదూడునవాయుడై, వచ్చినాసినలమచ్చుమాపె
దనయుండుదస్సినాడనెరిగితిముండు, వేతులంగలములసమయదేసె
ముచ్చెచెసెంపనమ్మనగునియున్ననన్నెత్తికొననజూడలమిజ్జాచె
వాయుమూడెమ్మనినపంచినట్టిముప్పగిరుగ్రుచూరులువారితో
నిగ్రహించి, జేయవలసినదంతయుఁజేసెయోడి. యిటులవచ్చి
ననాతప్పులెన్నవలదు ౧౫

అని రాజధర్మ మూనిరణ ముసరించియి | ధవరహయంబు తొడనరు
గుడంచి | నట్టి నిన్నుఁ బ్రమువట్టు వాడవఁడునా | వంటిబాంధవుం
డు వసుధఁగలఁడెక్కడె

తెగలననుతింపుచుఁగొనింబనదిమిశార(వి-చి)కొనిది నములుసుభే
-చియుక్త(నాడు)భక్తును తుండునానాజనముల(వమ్మలను)గూ
డెడెడయుతొ(వా)మదర(54

అవధి

సరిత్రులోపరములుబ వలు ఏధదేశములు తేర్చుములుదాఁట
సరసిజాక్షునివినుతిఁజేయుచునబా తశత్రుఁడతిధాటి
వలిమఱఁజేరిస్వకాయులైన బనవర్గము తానొకచోట
నిలిచినిధింగనుటట్లుయనిగ్గానినొందరిం డవపూట ౧౫
సరివర్గములగుననుమలమనుకాలు, దండమాయననాప్పుదండమాని
రాజీవబంధునిరాకఁజెడుకొంతి, సహితంబులైయొప్పుబడలుదాల్చి

214 జనులమీయ వనెత్తి ననంబులతోడెపుకాను మామతె
గజిచిజితెక హస్తే పరిగెననగ వచ్చుచును దిరిమ్మల

[illegible]

ద ౧ లోకము లుద్ధరించుటకు, లాంఛిక పరిపాకము నర్జునానవా
 నకము లక వధింపుటకు, నిర్మల చిత్తుల నావరింపమ
 ర్జనకృతి (వాచ్చి^{నట్టి} వ, దంఘ్ర సకలము లాశ్రయించువా
 రెకలుషంబుడైందకర, పాంసజ్జమలండు మరంబుజేషుకా 64

జగదీశ్వరచేత తలచెడియును మఠాదులు నిత్రు వాయిచా
 సెడిన యన్నమెత్తెను చుర్రజెప్పినమాటలచాటించెప్పుడు
 వనములెన్నియో నతుల్యమయి చునినది భజింపలేనిది
 యెది సురచిత్తులం వరుసఁ దయన్ముఖంబులు రుక్మిణివలె 65

చంద్రమండపై మృగము గర్భనాథుడు కంసుడు హేంధ్రకాశ్యపఁ
బలిగుణలుండు హంసుడను పాపుడు నయ్యవనుండు సార్దభా
సురుడు సయోధనుండు నినుఁ జూల్లనఁజూచుటఁగా దనంశము
దిరియశమున నెరువవిడిచి బేవను తాండ్రిసరొజ్జకోకిలా ॥ 66

చు ఘనులగు సంజయోద్ధవులకు ల్లాభవైత నరారు గాపికా
జనములు నంద వల్ల వుండు శాంతి నవుండు యజ్ఞదేవతాభ్యుప
త్రానయులు వృష్టివంశులును, రామకుచులు తాతకాంఘ్రపూ
జనేతునరించి భాగము యశస్సును (గాంచిరి గాదె మాధవా 67

తే॥ ముందుగా (బాపయ్య) ములయంతున్న 1 నిన్ను చూచి యహ
 రలున మలనుచు॥ జెంత వరుడు॥ ములయంతున్న ములయంతున్న॥ సులమ
 వా ములయంతున్న ములయంతున్న ములయంతున్న॥ 68

ప్రథమాంశము. హరికథ

తా. హరి

215

అనిజనార్థసునిగుంతిభక్తిగలదైవమనుమందగను
వినుతశయిలగుమహానాథునివిరాటపుత్రికకన్యను
పుట్టినమట్లుడువిగతజేవుడైభూమిమూలకుబడినంతక
పట్టరానితమకంబునఁబొందవచ్చుమనులావనచంద్ర 69

వగచేరియిట్లనిదుఃఖిం-చిరి 70

సే. అభిమన్యుసన్నిధి కరిగఁజేత్రుండెట్లు, జేపింతుననివారసుదేవభగిని
నినుఁగొంచిదుఃఖంబపనయింతుననువాంఛ, విదశించెననాచితమమగనుంతి
జగదరమందుననిన్ను సమయముబకుమృత్యువెల్గుదాసననుచువిరటకుమారి
నిన్నైనఁగొంచి నాకున్నదుఃఖమడంతు, ననుకొంటిననుచునయ్యజ్ఞానని
పామనిరికిత్రవ్వమునకునైయెగినట్టి, పొందవలనట్లుసరియిపాడువార
రొ! వినిసపొందురయనుచుడత్తి ననెలంతతత్త్వకతవదరిఁజేరియిట్లు
అనిరి 71

సావేరిరాగము. అతితాళము

ప్రతికింపుమిఱచాలునిగగ్గజ్జనెడుప్రతి పతిపావ
నాతితజనావనా, సితకరవదనా ధృతశుభాసవనా ॥ ప్రతియమ
లోకముఁజేరినగురుపుత్రునినిమిషములోఁదెచ్చియిచ్చినావోక, సమయ
ముకువైదికనందననవకమునుఁజేవెవరలోకమునకగి ॥ ప్రతిగవంకటా
భనవశదనమభక్తుల్యసంకటములపాలనుటనాథయమా, నంక
మానితాలఁగింపుమాంపవకలంకరవేతమీనాంకజనకవే ॥ ప్రతి 72

వగదొండియునత్తుడినుతరపుత్రకళేబరంబుజనార్థసునిముం

దుఁబడవైచియ్ ధృమనిట్లనియె 73

మగతిరవింశాసనవామదేవముజస్వరభావత్సంఘంబువే

సరసేబాధు పాదపద్మబాంబుజంబులకజ్వలంబునమస్సరపారిం

వారిఁగొవింపుచుగాథభక్తియుతువై పూజెంతురవ్వుని

దరిఁజేరంగ జావారాసర్వవినియాధక్యంబునుజన్మనికె 74

అగ్నిట్లుదుఃఖమొందునించెరాత్నులవెన్నుడుఁబడించెవలఁదులా
రనెనుగలుగదుఃఖముననెటికిప్రతి, కింతుచాలుననుచునిట్లు

అనియె 75

సజ్జీవులకును గాక గాఢములును దేహసజ్జీవులు జాతిమనస్స
మల వాయునగుననుభవపులయ్యెను పుణ్యచేతమున దేహసజ్జీవుల
బోధనైనితూకమైనయనురాగముంచుటకు రంభనచాగి సజ్జీవులు
నీతతరంభనవాక్యమొక డైవబల్లకష్టవితవర్తనై పూనికొల్పు
ము మువంకటాంబునను సప్రమంబ్రమటనిక్తమైనదే 76

తామర

అని కృష్ణుడు గాక బిచ్చయబాలుండం తలానజేవించె
గను గొనికొరవకాంతాచయమై కష్టపట సం తోషించె 77

వది యెట్లులాసంబించి మంతసభప్రాత్రోపదుర్తరాదికాంతలు
త్రోకృష్ట ప్రభావంబువనాజ్ఞంగొనియంజి తవయాధ్యుకునకుబ
రత్నసునామకరణంబానర్చి రుక్మిణీస తనభామా మలంబుంజి
చివ్వార్థల తోడంబుండి సుఖంబుండి రంతగతి పయ దినంబుల
కుక్కురినన రంబుజేరి సువర్ణంబువాన్కసంబులనింపి పరత్వేత్తు
గనియూనందించినవంబు నందనునిసంవరపదారవిందంబులను
వందనశతంబులన్నిచియ పురుషోత్తమనకొట్లనిరి 78

సురటరాగము. త్రిశ్రుజాత

శవశవనయాగదేవాదదేవయాగదేవశేవవలక
బాక్షు మున్ననవపువులందు మూ జేవములునిల్చియొన్నవగలు
బ్రాచితివిదదేవగనరముచెత్రిప్రగారముచెయూవమందితముచె
వనవారసభరముచెత్రివత్తరముచెభేరసంగరముచెసుంతునా
దరసరత్నెంచితివిదదేవగిరొక్కమునిమితమమెక్కడికొపవనవర్త
రణివచ్చి వగజిక్కిననెలంతలదలుక్కుననుబ్రాచితివిదదేవగ
రసముగదదేవగి దయగల్గివంకటావాయుని రత్నెంచునతివాయు
మఖారంభనిర్ణయముగా వించిమూభయములన ఉంపుమోగదేవగి

ప్రథమాశ్వాసము హరివంశ

వనిలని సుతిం-చిన పొండు పులననున హిం-చి నీవు ఘ్నం దున 217

కుటుంబముగాగ జనన గంబున వసిం-చియుండ నింతలోజైత్రుడు
 పాత్ర మున్న వచ్చుటయు ధర్మ సంతనుండు త్రొవదన హిం-చుగానుప
 వసిం-చి జవవెయి మదరానా శులుగా విం-చి యధవ రవేను వహిం-చి
 యాగ శక్తంబున లంకరిం-చి స్వకేయ చిరువాడై శతజీ తంబెన సువ
 త్తే వట్టిక వం యలలారటంబున బంధిం-చి తదయ రక్షణాద్ధ ముకేర
 తింబా మ్రనుటయు నమ్ర వేర మవలండుకుంబే ధర్మ జూ ములకు
 ప్రకాశ మంబు లా-వరిం-చి ముకుసుందనుని సుంబర పహార భాజం
 బులకుఁ దిలటంబున గౌరవం దనంబులా చరిం-చి తేనానానాదంబు
 లుగై కొని ప్రక్షు మ్ర వృషక తనా సుసోల్యతా వనా స్వలయాన
 బగానంగేకరిం-చి యనక-చ మూర స మూర వం-చులతో బ్రయా
 ణంబయెన్ నటుపిమ్మన ప్రతంతు సప్తకొన్నిదేశంబులుగడ-చి మా
 వో ప్పత పుతంబునకుం జని చావె బాధ దానంబున మేయు-చుండె
 నయ్య వసరంబున 80

రాజు
 నలభవజప్రవృత్తాంతము

తావోగ

ఆవనమండున మావో ప్పతి నా భాత్తులుఁడు ప్రవరుండు
 భావజ వకుఁడై త్రొడింపు-చుండ భాత్త తోడే నా క్షండు
 అట్లులుండె ధర్మ సుయా గాక్ష మునట్టి-మా చి మో విం-చి
 పట్టికట్టి నిలఁబడె సనలతో భాత్త సుస్వపురి శింబం-చి
 తతియె-చటఁ గల హరిమని వెవకు-చు వృషక తుండకుడెం-చి
 వతి-చెంతఁ గల ప్రవకు తొన నిభ మునఁబల్కెనుకాం-చి 81

అథాకారాగము. త్రిప్రజాతి

విడువరాన వనా-ప్తంబును విడుగ కడివి మగండుకవ్వ
 డి వచ్చె దన వెంబడి నా వఁబూని మం, మడుకుల-చెంబులు మా
 ని విడుగ దనిఁబట్టిన వాఁడు తెఱఁగంటి జోయెనఁ గాని విడిచి
 పట్టుకా నావడి త్రొడి విడుగ తనవత్రి పరశక్తి తలఁపకాయో

యనుభిక్షే రాశ్చ మేధము

218 భనం బానరించును వానూంతు సోభ్యంబుగా విడు
మువ్వవేంకటరాసున వలదంచె ప్రాచు పు విలుంగన న్నంబు
స్థిలమమాచుగా విడుగా 82

కమాచిరాగము, వతురత్రాపాతి

విడువను తెచ్చెను బాకయనగి విడుగా కడుత్ర పునవిడి
వడినవారెడ ముచెడును దులకుభయపడి తత్తడినగి విడుగాచి
తవైనెట్టిమరమునరింపు మి తరవిషయములకపోరిచొరివారి
విడువగా కడిసి వెంకటరాసున వయనలు వారి పదములు వడుచు
గదనములగుచుగా విడుగా 83

కగళులవారలనగి నిదలంపములాడి రవిసుతా త్తజుమా
దగి నిలభవతనయండా భలపు పత్తంబులెసె బుధు తెవ్ర
మలగెగా 84

అగళరములిట్లువెసి జరకరహాత్రుని మూర్ఖుడై చంద్రునిమె
క్కలమున వెలయుచున్నయో ప్రవకుని ననుసారబ్ధి కరుగు
దెంచెయోడు నట్లునట్టి 85

వగననలముతికి వధింపుచుండ నల భృజుండల్లుండగు వతివెలావు
నితారణరంగంబుడైరియనుసారబ్ధులనొడిచి కిరటచాణప
రంపరలచెనొచ్చి నరకుంపభారయగు పైకి వనరుని బ్రయోగించి
గ్రహంబునకరిగె నటుపేర్కబట భనంబయండు భనంబయచమా
సమూహంబులంబ్రవకించి 86

ముఖారిరాగము, జులవతాళము.

కడువడి దహంపదొడగెగెగె సైన్యములంగడుగా వడి
గలవరయంబులను (బొడిబెడు పదాంతులను, సిడములరథంబులను
గడుగుల మదభముల, నడిదములచెడి దముగంగడుగా బెటబెట
నులతో సగలతోబాగలతో గుటిలగమనంబుతో బటరుచిట్ట
లతో గంగడువడిగ మునసియలవేంకటరాసున సదా ప్రాచుత్ర మన

నలభవనరంబువువృత్తాంతము

టాంబూలదనిప్రలాపింపఁగాఁగదగు 87

219

వగ అప్పుడు సప్తసోచితరంబులు జయించి యిట్లు నిస్తుతించె 88

నగవైదికజనులొచ్చువర వాప్తముభూమిచ్చుచోనిలింపలకేవలననంబు
భక్తజుండశేషమేధంబుఁగావించుట, నేతృప్రకారకానిర్మలాత్మ
నారథ-వాపతూజోరములతోవన, దత్తాత్రేయకాతలచిహ్నాడ
బ్రాహ్మణవదనంబుగావింపనాడుండు, దయహానినాపెయిత్తుకనుమంచు
భక్తుఁడై నట్టి నారకంబుభార్యజనకుఁడెక్కువాయని ఫల్గునుండెన్నిగ
తుల వినుతిఁజేసినతగ్గని యనలుమొండఁదనెననారాయణాస్త్రమే

జ్ఞానసంత 89

తొగచేయునదిలేకయనలుండుననఁగాల్పుట టిడిసిభూజైవతానారము
నిత్యుడిఁబ్రాంతగనిపించియతఁడు నమోనమాయఁటంచునుతింపనా
శరణించిపక్షే 90

కమాచిరాగము చతురశ్రజాతి

ఎలరారయి వాయాధవరమునగవలగడెలము

సమీపమండుండగులక, రాలఁగోరునతఁబుడుషాడ్డములకుమూల
మైనపురుషాత్మముండుభవదాలయముననివసించియుండమిగవలగ
క్షేరసముద్రమువిడిచిమేకపాల్, క్షేరాక్షయవదలిపచ్చినంబుడు
గోరుతరుచు ముగ్ధవంకటాముని ధ్వజేరిత్రామకుష్మనిఁగెల్చిక
పడదారిఁబ్రొక్కి పుణ్యములకువదకుటగవలరాగ 91

వగ అశ్వమేధయాగంబు మహాపుణ్యప్రదంబంటివే

ని 92

నగజన్మములనూలుపుసన్నబుద్ధినొనర్చి, నవలపండుసప్తసంబుగాంచె
బలునిష్ఠతోడఁదపంబాన్పునశేవతఁ, దాకలిచెసవచేవాంబుమెక్కి
గొనట్లులయంచకులకొచ్చి నగుధరా, వల్లభుండు సరవెల్లియయన
సన్ననికొన్నియోసమలస్త్రమిడిబువ్వు, నత్తుండుగ్రుత్తుతల్లడే

నిజైపుణునియెవతలాం మఱుండువన్ను | నజ్జిలకర్మఫలప్ర
మండ్లమెలంగు | త్రానికాసునిప్రభక్తివేదావోమ | పనిపచిం

తును పండ్రితులనవరతము 1193
వగ వత్తాతకాంబునంగాదేవాన సమయంబున బాతుపరశ్చవే
తవిద్వలునుత్తేకప్రేక్షార్పణంబనిరామార్పణంబనిపల్లయంబు
రదియట్లులుండ 1194

కగ మాయంబులవత్తులవనుఁ | దేయెదనుండంగమమమవేదక
నినన | వర్షయనుసంఖ్యఁ గాంచి వినుతులు సేయమనర్హునుఁ దువ
ల్లెన్మారాననుండ 1195

తగి అచ్యుతునియాజ్ఞఁజేంచితదర్పణముగ | దేయమనన్మిమయా
సేమారసగతాఁడ | దానచమమృతమైం పదగునటంచు వేడుకొన
స్రొతిసేవలవిడిచియగ్ని 1196

వగ మామకడకుంజనియట్లునియెనలభవజాషాం దవారకభద్రదహన
స్మహంబువల్లను హరిభక్తుండగుటవల్లను ఫల్గును జయంపఁబాల
నైతి ననిచెప్పేయంతర్హతుండయైనంతఁజేయనవేకేనలభవజాషా
జుండుకవృద్ధి తోడస్మహంబానర్చియుండె ననిచెప్పేనజ్జేమినితోజన
మేజయండిట్లునియె మనంత్రానలభవజానకగ్నివేదాత్మండ్లండన
విధంచెతింపవేయనిననమృని పుంగవుండెట్లునియె 1197

తావంర

నలభవజునకు జాబలాబ్ధివెలయునిజ భామామణియంద
బాంకజున్మించెనుసార్వవోవభయ భవమగులక్ష్మమందు 1199

మగ అంతనానాటవగద వికి వివా హయోగ్నకాలంబాసన్మంబులు
యనలభవజుండు రూపలావణ్యతేజస్తోర్ధానంపన్నులగునానా
రాజకుమారులపటంబులవే ^{జ్ఞప్తి} ముపిం చిననారాజపుత్రుసం
తాషింపకతం ద్రితో ~~జ్ఞప్తి~~ నిట్లునియె 1200

సేదస్వదంబు మూత్రంబుచేముచేమిడిపుర్రషంబునిండినశరశరంబుతోడ

సలభమజగజుప్రకృతావేషము . హరివర్ణ
 సరకప్రవంబులై పరశురాంశములై, సంవరణమహాసంబుతోడల్లెన్
 వివిధరంగములవై విషభంతుబాధచ్యుతినై, రక్షణయూయును) రోజు
 యైకాంశమువేక మిజరుగ నున్నదయింతు, నరయంగవేనెమతోడనాబుతోడ
 బరిమళప్రభములసాంపులూయఁజేయునట్టిచేదనంపుతోఁగ్రాలునట్టి
 రాజు, సూనులవరింపఁజాలప్రకాశమైన, వారిజూపింపుమనధరావ
 రుడు మరలన్ 101

తోవోర
 దైవతవర్ణనసేధ వసుజగంధరావదులఁజూపించె
 బావనాంగియనునావహాదకనృపాలనకెట్లువచించె 102
 సేగలమృతంబుఁబ్రావియునా మిషండులఁగన్నసాధుసాహంబునెద్దరగణముల
 యమనియమాదియోగములవై మిథులఁచె న్ననవక్రంఁచునై ధృవకుల
~~మృతంబులనై~~

పచ్చినంబుడుమెక్కిభవకలుకనెచి, కర్మసూత్రపాలుచుకాకాకిగముల
 గణికలట్లులనైత్తగానవాభములవైదనిసేచరించుగంధర్వపతుల
 కీర్తికాంచెముగిరినకింపుకుషుల, గరుడవిద్యాధరులయన్మృతచరమచి
 తామలవరింపఁజాలనాకంతకంబు, మంచివారిసఁజూపింపుమాయనంగ

తగిపుడుకుగెన్మృతపులావునుపుడుకుఁజెట్లు, ముష్టనమరయిబొరత
 నమ్మమగఁజాతి, వారలగెల్లినబామచేతెలఁజెడు, జూడుమననిం
 ద్రుఁగాంచియూసుదత్తివక్త 104

బెయాగిరాగముగలవితాళము

వహానామగడుచాలైలుబళిబళి వహాన్

పాడిదప్పిమునిచేడెయంతుమన, కొడికొడియైకూసినజారుడుగవ
 డాగితపంబానెల్లిడుసాపుకొనెమ్మలకు, నవాయములువెత్తకిపన్న
 భరుడుగవహాన్కొవమడరవిశ్వరూపుఁజంపిన, పాపముచేదా
 మరణఁజాఁగినవహాన్తన్నులినవంకటాబ్రవరదునావెన్నునిచ
 మ్మనిగదలఁచువారువహాన్వహాన్ 105

అంతటనలభ్యమౌను యేమిదనినంగజూరించుచున్న
సంతాపంపకసావధానమునకునకిట్లువచ్చుచున్నది

106

అంతటనమంచువాడు నిజలలాటంబున నన్నిగల్గువాడునంబున
బుర్రెనివాడుననముచానయ్యెను నన్ని యేమిదనినంగజూరించుచున్నది
దనర్థమనునది 107

వది అనినదేమిదనినంగజూరించుచున్నది వదినినంగజూరించుచున్నది
సావధానమునకునకిట్లువచ్చుచున్నది 108

నీసర్వములైనవి నామలరంజితమునకు పండ్ల తులనమిచ్చెను
సర్వములైనవి నామలరంజితమునకు పండ్ల తులనమిచ్చెను
నీసర్వములైనవి నామలరంజితమునకు పండ్ల తులనమిచ్చెను
చంద్రునిచేత విష్ణుపదములనలరించుకమలారాకళలంకంబువెట్టి
నీయెనమునమొలుసుదేవునియొక్క వికారము పుట్టిన విభుల
సూరి 1 వెలయునట్టి పలువనలు వచ్చుచున్నది 109

వది తల్లిసర్వవాదపదముండగుటచేసి విష్ణుండనియు నారంబులను పరాగ
యనామంబునగలజేవులకాకాదుండగుట నారాయణుండనియు
జగంబులైనవాసంబగుట వాసుదేవుండనియు సర్వోత్తమపదంబు
నుండి జూరనివాడుండగుటచేనీయందనియు నలినదీర్ఘకలాప
నుండగుటచుండకొన్నాండనియు యుక్తువునకు (బురు
షాత్మముండనియు నామంబులచేనొప్పుయొక్క పతినిగ్రహించున
సంతాపభాగంబులనెట్లువచ్చుచున్నది 110

నీసర్వములైనవి నామలరంజితమునకు పండ్ల తులనమిచ్చెను
మునిగణంబులవెట్లు మూలకలవెధించు పలలాననాశిజంపంగనగు
శరణుమాత్రా నసర్వములకు (బురు) భిన్నుడై వారియందేవసిండు 1

నలభవజరాభవప్రత్యాయము. హరిశ్చ

ప్రమతాచిహితో దర్శించినవారికి, శస్త్రనందనదనహాపకిచ్చి 223
నిందిరాదవితైమో వేమందియుం డు. నాప్రవాచనయతనైకౌన్యసౌ
భ్యమభ్యుననకుఁ గానకౌన్యసౌభ్యమభ్యుననకుఁ జెప్పెనామన తంత్రయోజింపు
మనిన 111

తామర

నలభవజరాభవప్రత్యాయము. హరిశ్చ నిజమహారివత్త్రించి
చాలానవతెలుపుమనఁగనప్పంకజాత్రియోజించి 112

సేవవలవిధవస్తువువవపుంబులగునట్లు, చేసి మానవులరక్షించువాత
సకలపదార్థభక్షణమొనర్చిననుమా, తిన్నమునొందనివన్నకలి
ప్రతిపాతంబుగభరాసురులానరించుయా, గాదివర్కమున్ననాస్థవంబు
భూతుంబులార్జించుపుణ్యపాపములు, గణుతించివివరింపఁగలవలంజె
సరతిఁగాలత్రయమునంచునతనవాది, పుచ్చియురుచ్చియునుఁగల్గిననుగు
ణవాధి. పావకుఁడువానిప్రాధిచిప్రాణానాథు. గాననకున్సాకనగా
నృపుండు 113

వలలత్రయంబుండుసాధనండునుబట్టినివిచారింపుమండుతంత్రినూ
ఱుడించిసాధనావధివపంబునర్చిజాతవమనిమిప్పించివివాహంబయ్యె
నపావకుండుమొదలగాజన్మనిరక్షింపుమండు నలభవజరాభవప్రత్యాయము
తండుట్లుండెనతెలుంగియనివక్కాణిచిజెమనిమరలజనమెజఁజుము
నకొట్టులనియెనట్లు నలభవజరాభవప్రత్యాయమునగల్గినవనిగల్గివంబుననుంచి
సపరివారంబుగాఁబూజింపుమండు నలభవజరాభవప్రత్యాయమునిభార్యయగుజావల
స్వకయపతితోనిట్లునయ్యె 114

తారాగము. ఆదితాళము.

పారుషమాయిత్రిపాధిపవరానగపారుగ వారువమును
మనసారఁబట్టుకొని, పోతెలుచియీతరునవిడుచుటగపారుగలకా
శ్చతంజై, నకరరముప్రభుకానురాగమునశింపకుండుటగపారుగపట్టు
గదలియీకట్టిడికారంబట్టునయఁదలపట్టితివావగపారుగఅడు
కానినతిఁబొందినప్పియియమడలలాపలఁగ్రిడించెదవాగపారుషగ
గింకటాజ్ఞవంత్తుంకజవకుఁడునుసంకుచారినిశ్చింతమెప్పునగపారుగ 115

యమధిష్ఠారశబ్దమధిమము.

224 తేనలనిననలభవముండుమహామనసైన్యములగు
డుకొని సవనాచిమిం దే గవియనాతండునిష్ఠులును
కునెట్టి శరసముండుంబులెనిదియురులు వొగడగ 116

తాహార

లక్షలసనలంబుంపెనంతనలభవముండుబలుకుండే
రక్షింపుమనుచు నవనాచినిగరములమోక్షిరక్షింప
శరణని పవ్విదనలకు తనుని శత్రునుడుండువకుళించి
పురముంజైరియారకజేంతుని తోభోగములందుటగాంచి
బావలొంగనమూపింపగనామనుజనపతి పురవేడలింప
వాలగంటివచ్చి పట్టినెల్లగు వారణారకతేంపెడ 117

తేనల బ్బువేతెంచి తత్పురికధిపుడును సవనాదరుండగునుల్లకునాద్ద
కని 1 శాదనమొనర్చిన తండున శాదనమున కమికారణమన వేమయి
ట్టులనియె 118

ఇరహారప్రియరాగము. ఆదితాళము.

పమని వివరింతునయ్యనెగకమగ తామసమునభ
క్తజుయాగాధము, నేమనల్లుండువట్టుకొనగను, ప్రామసు
డుకొపించి మనచమూ, న్రమంబులదెగెత్తుంచినాడవగయమగ
అగ్నిలానబడునలభంబులగతి, మ్రగ్గినసనలగని నేమటంద్రసేగ్గుమారి
శరణంచుగెలుగవనాగ్నినాడు సవనాచికకటాగయమగనవువచ్చివేం
కటాబ్ధవరకుని, సవకుండగునర్జునునొగ్గివా 11 ఖావంబునగ
లభూతిదుఃఖమయను, బాంబులెయి దనినమైనానునెగకమ 119

పగలనినరాజేంతుండుచుగ్గినకెట్లునియె? 120
దనితకువాతికెత్తున 121 వజ్రలాసునాది, పారపాటుపడియక్కడవ్రాసెతని
బంధుబాటెరాగము. ఆదితాళము.

తాహార

అనినిందించిన బావలొంగనచయ్యనెచిబయలుదెడ
ఘనమగుజావల్లెవైబడవనెక్కిగంగాజలమునుమాటె
తగదప్పలుకనిమునులను చుండ్రుదశనదియబ్రముగాంచి
మగువనూపురైకొని బావలకుని మోడిచెనెనెతెంచి 120

న లభవజరా జప్య తాంతము. హరిశ్చ
 కృతాంతి మూల తపనా నైక మునీశ్వరు తాంతియననా
 నారా పగలగు నుదానినారా రంగుని ట్లనయజావలయమ్మ 225
 తపణి తిక్కె 121

ఉ గ పుట్టిన తొడనకు గురు పు త్తుల జంపి తి నటా వైచెయ
 ట్ల ట్ల లాభ ప్పూజె క్కడ ము హాస్య విజేవము యాంబయంజన
 పుట్టినె గుండల యమున బార్యుడు సంగ పుత్ర మోహము
 న్నట్టినె లంత వైన నావ్యవరనిదలంప గరాడ త్రేడికికె 122

చ గ అనవుడు నిర్మరా పగ ము హాత్మ ర్కౌ ప ము జెంచె మున్నానాం
 తన పుననికె వధించి గ పుకాగు తమ భగము డాటు మాసము
 వనమరిజెంచు గాక యని, నా పము సంగి నసంతసిం చెదావ
 లని తయాణ మయ్యె ననలంబు నెగురి కెకటె జంప గె 123

వ గ ఇట్లు రకంజె బభు వా మానుని పంగంబు నని విచయంజె 124

త గ అంత నటన వనా చి ప్రయాణా మ్మ చ మూస హంబు తొవింధన
 మునకు జెంత 1 బావు మండంగ జన్మంపు మా వుతీటన డవమకు
 డియొకరిల నంటుకొనియె 125

తాహార ఉద్దాలక ముని వృత్తాంతము
 అ బుచ్చిక్కిన వార్షము నెనెనల, హాహార వము లానర్చి
 పటు తరమగు కశలంగి నొమ్మెత్తిరి, భయంకరంబుగ నార్చి
 ఎన్ని విధంబుల మొత్తినెగవలని యెక్కిరిం తగని త్రేడి
 సన్నతకలుండగు సాభరియనుసంయమి కిట్లనె వడి 126

కల్పభరిరాగము, రూపక తాళము
 మునికుల వరాహ నామ నెంగొకొనుమి ష్టుడు గమునిగ
 పెనుచదకు చెన్నిధాన్యము నెగుండి నగతి నిక్కడ, నెనంబడితి వయ్య
 విసుకల బొకసంధి హమున గమ్మనిగ సవనాశ్వువైంబనెనజా తకపు నానమున
 సవినయముగ నరుదించి త్రి సవనా చినయాన గమ్మనిగ జనుపు మావం
 బుకొనియె నిన్నగ ముననొకరి తొనెన్నియ పాయముల వడ్ర కున్నది చిత్రం

226 చ మోగమునిగ కనులకుఁ పుల-వా డునఁగా మవంకటా
జనవరకుఁ దనుకూరింపక యీనా, కలసటచెట్టినాచ మోగ

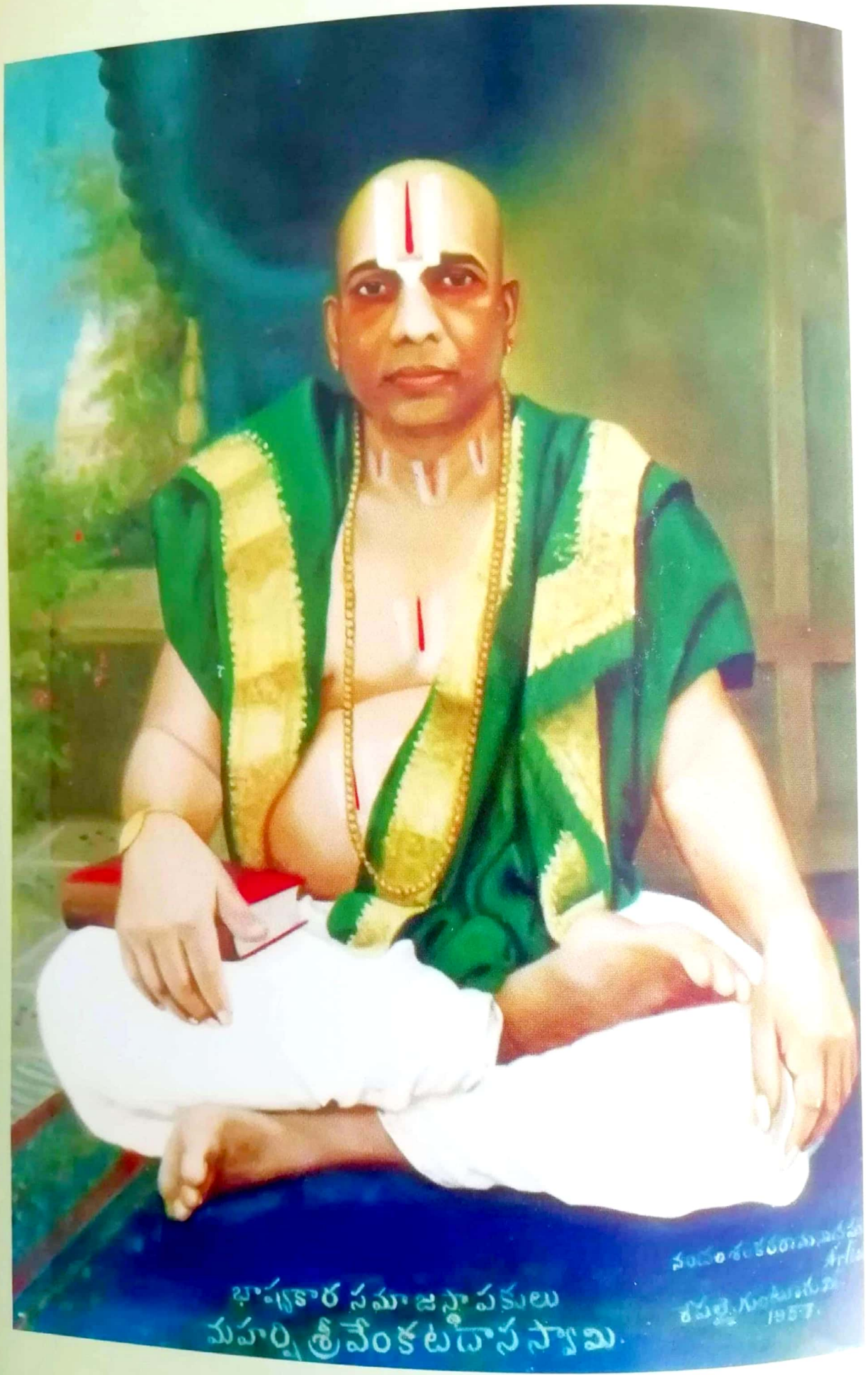
మునిగ/27

వ గ పూ ర్వకాలంబునను ద్దలకుం దనుమునంద్రుండు చండినయనుభా
ర్వతో గావురంబానల్లి సుఖంబుగానకయొక్క నాడు సేవయూరయం
బునకు వచ్చిన కౌం డి న్నం దనుమునింగాంచి మునంద్రా మదయధ
ర్మపత్నియగుచండికొడు ర్జయంబులనొర్వజాలకున్నవాఁడని
జ్ఞుంటివని 2128

గోగ అనువసినవస్త్రమందిమ్మనుచుచల్లు వంచిచిరండుగాఁజెంచివైచు
నలికినయింటయున్న బావెట్టువయన్న, రిమ్మపుట్టినకతిను మ్మైవైచు
వోరామయోగ్యత వ్రముం పుమిచ్చుటనన్నగుండంబులానేరునిండబోయి
స్ఫటికమారికాదిమ్మజపమొనర్చుటకన్న, కవ్రకోపంబుతోట్రొంచివైచు
దవతా పూజకై పూలుదెమ్మటన్న, గొనిగి యమ్మైత్రుజేల్లేడుననబాచ
పు) దని తోఁగాఁ పురంచెట్టువనానరు, ననినఁగౌండిన్నఁడు డ్దాల
కునకుఁచెల్లె 2129

కగ నకుననవసక్త మగుపని, వాకొనుమవసరమటంబు వలసినకార్యం, బోకొ
నిచేయఁగవలదను, మింకొమలియంతమా, దనింపానకించు 2130
వగలనియుపాయంబుసప్పికొండిన్నఁడగిన నాటిరాత్రిచండితోనుద్దల
కుండంగనామకొరకపటి దినంబున మజ్జనమనితాత్థంబగుటంచేసి 2130

గోగ జారచాకులనత్తెత్త పులనృకంసుల, నియమింతుఁచిలువనున తిపరుల
జనుములుల్పలురాసులనుములుబోసలార్జ్జించిమెలగుభాన్సముంచబోను
గొంసూరసారకాయగుకుగుల్లిచెంచలి, గూర్తుఁబడిత్రుకిపులనాల్గ
చండిలేవను దినంద్రుండుకన్నడుదాక, దినమధనవేళమజ్జనమొనర్తు
తెపునపునట్టుతపనిచేయకు, మిల్లుపూయబాకుమింటికడకు, వ
చ్చినట్టి ముసులవాయెత్రిసన్నతి, గల్గుఁబాకుమన్నఁజండిగినిసి

భాష్యకార సమాజ స్థాపకులు
మహర్షి శ్రీ వేంకటదాసస్వామి గారు